

DANMARKS
STATISTIK

Små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering 2014

Små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering 2014

Små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering 2014

TemaPubl 2015:1

Udgivet af Danmarks Statistik

November 2015

Foto: Colourbox

Pdf-udgave:

Kan hentes gratis på

www.dst.dk/publ/VirksomhedersFinansiering

ISBN 978-87-501-2190-9

Adresser:

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

e-mail: dst@dst.dk

www.dst.dk

Henvendelse til

Michael E. Nielsen

e-mail: men@dst.dk

Tlf. 39 17 31 43

Forfatter:

Michael E. Nielsen

Specialkonsulent i Danmarks Statistik.

Ansæt i kontoret Erhvervslivets Udvikling siden 2008.

Ph.D. fra Handelshøjskolen i København.

Signaturforklaring

0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
0,0 }

- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke
- Nul

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2015

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til - inden for aftalens rammer - at kopiere fra publikationen.

Forord

Denne publikation stiller skarpt på et emne, der jævnligt fører til livlig debat i de danske medier, nemlig finansieringsforholdene for små og mellemstore virksomheder og ikke mindst deres adgang til lånefinansiering fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter. Det er forhold, hvis betydning blev accentueret under og i kølvandet på den finansielle krise – og som Danmarks Statistik i 2012 søgte at belyse gennem en undersøgelse af små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i perioderne 2007 og 2010.

Ud fra et ønske om nye, opdaterede oplysninger om situationen og udviklingen gennemførte Danmarks Statistik i foråret 2015, med medfinansiering fra Erhvervs- og Vækstministeriet, endnu en undersøgelse af de små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i Danmark. Det er resultaterne af denne undersøgelse, der formidles i nærværende publikation.

Blandt hovedresultaterne er bl.a., at næsten en tredjedel af de små og mellemstore firmaer med 5 til 249 ansatte søgte finansiering i 2014, hvilket er betydeligt færre end i 2010, hvor næsten hvert andet firma søgte finansiering i kølvandet på finanskrisen, og faktisk også en lavere andel end de 35 pct., der i 2007 søgte finansiering. Mønstret med en betydelig stigning i 2010 og en markant lavere andel i 2014 ses på tværs af branche- og størrelsesgrupper.

Undersøgelsen viser også, at samtidig med at en stigende andel af virksomhederne søger lån i realkreditinstitutterne, og disses udlån til erhverv har været støt stigende de seneste år, så faldt andelen, der søgte og fuldt opnåede lån i realkreditinstituttet, fra 60 pct. i 2010 til 50 pct. i 2014. Andelen, der *ikke* opnåede det søgte lån, steg modsvarende til 38 pct. mod 24 pct. i 2010 og blot 5 pct. i 2007. Andelen af virksomheder, der fuldt opnåede det søgte lån fra banker og sparekasser, steg fra 55 pct. i 2010 til 64 pct. i 2014. 22 pct. af de firmaer, der søgte lånefinansiering i banker og sparekasser, opnåede det ikke i 2014, hvilket er stort set uændret i forhold til 2010 og dermed fortsat betydeligt højere end i 2007.

Endelig viser undersøgelsen også, at virksomhedens soliditetsgrad er af signifikant betydning i forhold til udfaldet af at søge lånefinansiering. Det er især tydeligt i 2010, altså umiddelbart efter finanskrisen.

Publikationen er udarbejdet i kontoret for Erhvervslivets Udvikling i Danmarks Statistik af specialkonsulent Michael E. Nielsen og kontorfuldmægtig Peter Søndergaard Rasmussen.

Danmarks Statistik, november 2015

Jørgen Elmeskov, rigsstatistik

Peter Bøegh Nielsen, kontorchef

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	6
1.	Indledning.....	7
2.	Søgt finansiering	9
2.1	Hvor mange firmaer søgte finansiering?	9
2.2	Hvilke former for finansiering søgte virksomhederne?	12
2.3	Primære finansieringskilder	14
3.	Udfald af søgt finansiering	17
4.	Om undersøgelserne	22
	Temapublikationer fra Danmarks Statistik.....	23

Sammenfatning

Krise, vækst og adgang til finansiering

Finansieringsforholdene for små og mellemstore virksomheder samt iværksættere og ikke mindst deres adgang til lånefinansiering fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter er forhold, der jævnligt dukker op i den erhvervspolitiske debat. Har de mindre firmaer og iværksætterne mulighed for at opnå det lån eller anden form for kapitaltilførsel, der kan være afgørende for firmaets fortsatte vækst eller overlevelse? Er der flere virksomheder, der går forgæves i deres søgen efter et lån?

Ny undersøgelse opdaterer viden om adgang til finansiering

Dansk økonomi oplevede i 2009 den største økonomiske nedgang i mange år. Den voldsomme økonomiske udvikling skabte omfattende bekymring for den generelle økonomiske udvikling samt for betingelserne for vækst og iværksætteri i dansk erhvervsliv. Danmarks Statistik gennemførte i 2012 en undersøgelse af små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i 2007 og perioden medio 2009 til medio 2010 (i det efterfølgende blot 2010). Ud fra et ønske om nye, opdaterede oplysninger om situationen og udviklingen gennemførte Danmarks Statistik i foråret 2015 – med medfinansiering fra Erhvervs- og Vækstministeriet – endnu en undersøgelse af de små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i Danmark. Det er resultaterne af denne undersøgelse, der formidles i det følgende.

Færre firmaer søgte finansiering i 2014

Næsten en tredjedel af de små og mellemstore firmaer med 5 til 249 ansatte søgte finansiering i 2014. Det er betydeligt færre end i 2010, hvor næsten hvert andet firma søgte finansiering i kølvandet på finanskrisen, og faktisk også en lavere andel end de 35 pct., der i 2007 søgte finansiering. Mønstret med en betydelig stigning i 2010 og en markant lavere andel i 2014 ses på tværs af branche- og størrelsesgrupper, dog faldt andelen blandt de mindste firmaer med 5-9 ansatte mere end blandt de lidt større firmaer.

Vækstiværksættere og højvækstvirksomheder

Iværksætteri har længe været højt på den erhvervspolitiske dagsorden, og med de seneste års økonomiske udvikling er interessen for nye firmaer og deres vækstbetingelser ikke blevet mindre. Det samme gælder for de firmaer, der måske ikke er nye, men som vokster mere end gennemsnittet. Derfor har undersøgelserne om adgang til finansiering fra udgangspunktet haft til hensigt specifikt at belyse adgangen til finansiering for de såkaldte vækstiværksættere og højvækstvirksomheder. Undersøgelserne viser, at der blandt vækstiværksætterne og højvækstvirksomhederne i alle tre perioder var en højere andel, der søgte finansiering, end blandt de øvrige firmaer. I 2014 søgte 46 pct. af vækstiværksætterne og 45 pct. af højvækstvirksomhederne finansiering, mens den tilsvarende andel blandt de øvrige firmaer var på 32 pct. Det indikerer, at kapitaltilførsel er et centralt punkt for de virksomheder, der er eller har været i et intensivt vækstforløb.

Tre former for finansiering

Der skelnes i undersøgelserne mellem tre former for finansiering. *Lånefinansiering* er gæld, der skal tilbagebetales, og omfatter eksempelvis lån fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter, finansieringsselskaber eller fra firmaets ejere. Lånefinansiering omfatter ikke overtræk og brug af kassekredit, der indgår under andre former for finansiering. *Egenkapitalfinansiering* er finansieringsmidler eller andre værdier, der gives til gengæld for ejerskab i firmaet. *Andre former for finansiering* omfatter bl.a. leasing, overtræk og kassekredit, handelskredit, mv.

Fald ses især i lånefinansiering

I 2014 faldt andelen af kapitalsøgende virksomheder for alle tre finansieringsformer, mest udpræget for lånefinansiering til blot 13 pct., hvilket er langt under niveauet i 2007. Banker og sparekasser er uden sammenligning den finansieringskilde, hvor langt de fleste lånesøgende firmaer søger at opnå lån. I 2014 søgte 79 pct. af firmaerne, der ønskede lånefinansiering, at opnå et lån i en bank eller sparekasse, sammenholdt med 76 og 70 pct. i hhv. 2007 og 2010. Til

sammenligning søgte fire ud af ti i 2014 lån i et realkreditinstitut, en fortsat stigning fra 24 pct. i 2007 og 37 pct. i 2010.

Faldende udlån fra bankerne, stigende udlån fra realkredit

Pengeinstitutternes beholdning af udlån til erhverv var samlet set stigende frem til 2009, mens det i perioden derefter er faldet og synes at have stabiliseret sig på 350 mia. kr. i de senere år. Realkreditinstitutternes udlånsbeholdning til erhverv har til gengæld været støt stigende i hele perioden, og er nu dobbelt så stor som pengeinstitutternes.

Større andel opnåede fuldt ud den søgte finansiering

En større andel af virksomhederne opnåede i 2014 den søgte finansiering fuldt ud, end det var tilfældet i 2010. Det gælder for både låne- og egenkapitalfinansiering samt for andre former for finansiering. Andelen, der opnåede den søgte finansiering fuldt ud, er dog fortsat væsentligt under niveauet for 2007, dvs. før krisen, for alle tre finansieringsformer. For lånefinansiering er andelen faldet fra 92 pct. i 2007 til 69 og 72 pct. i hhv. 2010 og 2014.

Flere søgte forgæves lån i realkreditinstituttet

Samtidig med at en stigende andel af virksomhederne søger lån i realkreditinstitutterne, og disses udlån til erhverv har været støt stigende de seneste år, faldt andelen, der søgte og fuldt opnåede lån i realkreditinstituttet, fra 60 pct. i 2010 til 50 pct. i 2014. Andelen, der *ikke* opnåede det søgte lån, steg modsvarende til 38 pct. mod 24 pct. i 2010 og blot 5 pct. i 2007. Andelen af virksomheder, der fuldt opnåede det søgte lån fra banker og sparekasser, steg fra 55 pct. i 2010 til 64 pct. i 2014. 22 pct. af de firmaer, der søgte lånefinansiering i banker og sparekasser, opnåede det ikke i 2014, hvilket er stort set uændret i forhold til 2010 og dermed fortsat betydeligt højere end i 2007.

Flere af de mindste opnåede ikke lånefinansiering

Ser vi på størrelsesgrupper, er andelen af de mindste firmaer med 5-9 ansatte, der opnåede det søgte lån fuldt ud, fortsat faldende. Andelen var på 85 pct. i 2007, 63 pct. i 2010 og 56 pct. i 2014. Andelen, der ikke eller kun delvist opnåede det søgte lån, er omvendt fortsat stigende og udgjorde sammenlagt 44 pct. i 2014. For de lidt større firmaer er tendensen imidlertid en anden, idet en stigende andel i alle tre grupper opnåede det søgte lån fuldt ud.

Virksomhedens soliditetsgrad er vigtig

Analysen baseret på kobling af undersøgelsesresultaterne med virksomhedernes regnskabsoplysninger viser, at virksomhedens soliditetsgrad er signifikant i forhold til udfaldet af at søge lånefinansiering. Det er især tydeligt i 2010, altså umiddelbart efter finanskrisen. Således var medianværdien for soliditetsgrad for de virksomheder, der *ikke* søgte lånefinansiering, i alle tre perioder højere end for de øvrige virksomheder, hvilket hænger godt sammen med, at disse virksomheder generelt må antages at have et mindre behov for kapitaltilførsel. Soliditetsgraden var endvidere højere for de virksomheder, der søgte og fuldt opnåede lånefinansiering, end for de, der ikke eller kun delvist at opnåede det søgte lån.

Er der forskel på yderområder og resten af landet?

Resultaterne fra undersøgelsen viser ikke umiddelbart store forskelle på adgangen til lånefinansiering i yderområder og i resten af landet. Blandt de lånesøgende virksomheder er andelen med fuldt opnået lånefinansiering ret ensartet for de to grupper i alle tre perioder. Det samme gælder andelen med delvist eller ikke opnået. Men måske er placering i yderområder alligevel relevant. Når der tages højde for interaktion mellem virksomhedens størrelse, omsætning, soliditetsgrad og geografisk placering i yderområder/resten af landet, indikerer analysen, at en god soliditetsgrad spiller en større rolle for muligheden for at opnå lånefinansiering fuldt ud i yderområderne, end det er tilfældet i resten af landet. Det skal understreges, at analysen er baseret på et datagrundlag, hvor der i flere tilfælde er et relativt begrænset antal virksomheder i den enkelte tabelcelle, og derfor skal resultaterne tages med forbehold. For at undersøge sammenhængen nærmere og søge at nå mere håndfaste konklusioner, er det nødvendigt med et datagrundlag, hvor et større antal observationer i især yderområderne er sikret.

1. Indledning

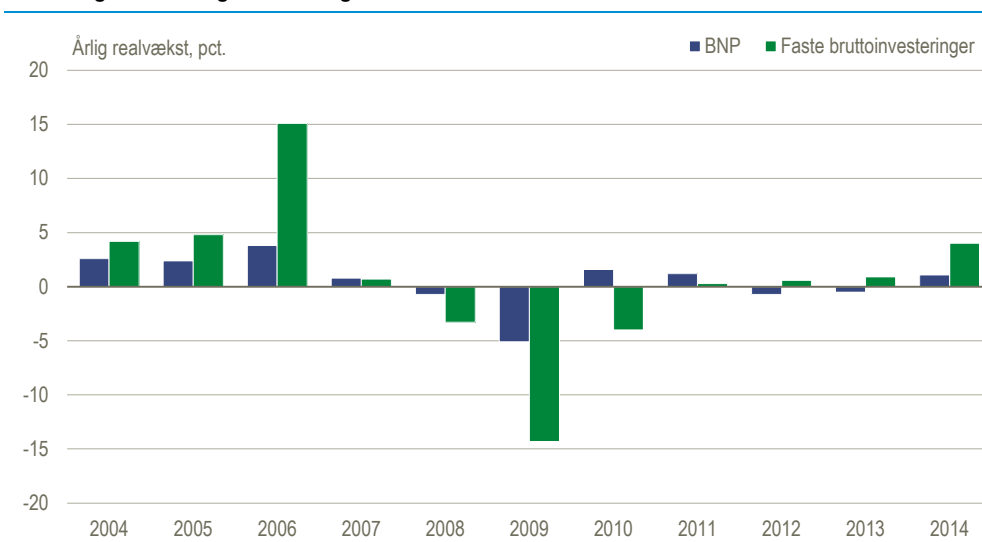
Krise, vækst og adgang til finansiering

Finansieringsforholdene for små og mellemstore virksomheder samt iværksættere og ikke mindst deres adgang til lånefinansiering fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter er forhold, der jævnligt dukker op i den erhvervspolitiske debat. Har de mindre firmaer og iværksætterne mulighed for at opnå det lån eller anden form for kapitaltilførsel, der kan være afgørende for firmaets fortsatte vækst eller overlevelse? Er det blevet sværere at låne penge, og stilles der højere krav end tidligere? Er der flere virksomheder, der går forgæves i deres søgen efter et lån?

Historisk fald i BNP fulgt af moderat bedring

Dansk økonomi oplevede i 2009 den største økonomiske nedgang i årtier i kølvandet på den internationale finanskriser. Efter en række år med positive vækstrater i dansk økonomi vendte billedet fra moderat vækst i 2007 til et mindre fald i det danske bruttonationalprodukt (BNP) i 2008. Dette blev efterfulgt af et fald i BNP på 5,1 pct. i 2009, det største årlige fald i adskillige årtier. Efterfølgende har der yderligere været moderate fald i 2012-2013, men også moderate stigninger i 2010-2011 og igen i 2014. Som det fremgår af figuren nedenfor, er investeringerne i Danmark også påvirket betydeligt.

Figur 1 **Udviklingen i BNP og investeringer**

Kilde: Årligt nationalregnskab, udtræk fra Statistikbanken 30. september 2015, www.statistikbanken.dk/NAN1.

Vækst- og bankpakker i krisens kølvand

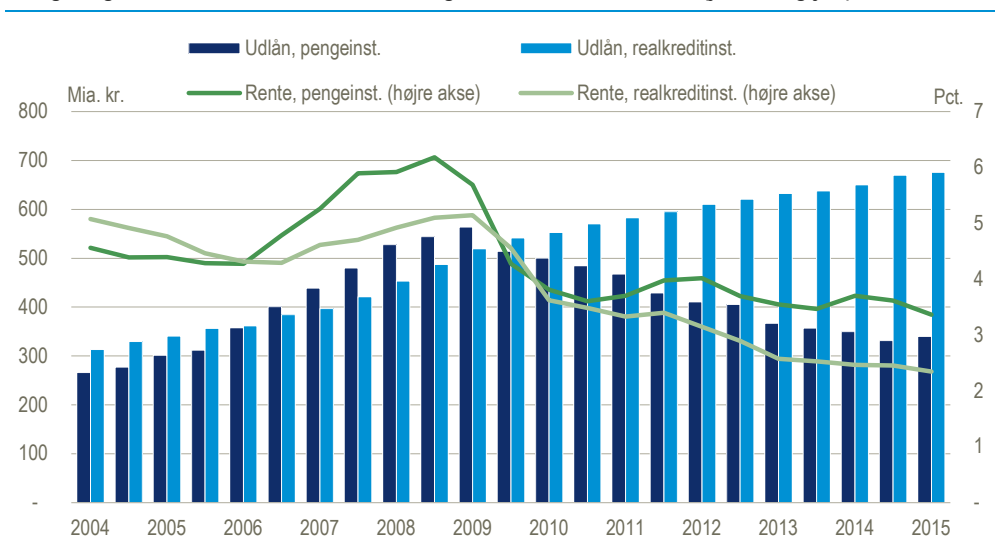
Den voldsomme økonomiske udvikling skabte omfattende bekymring for den generelle økonomiske udvikling samt for betingelserne for vækst og iværksætteri i dansk erhvervsliv. Skiftende regeringer har efterfølgende introduceret en række vækstpakker, og allerede i 2008 og 2009 introduceredes bankpakke I og II. Bankpakke II er også kendt som kreditpakken, idet den primært havde til formål at mindske risikoen for, at virksomheder og husholdninger ikke kunne opnå finansiering i penge- og realkreditinstitutterne. Den risiko, som man bl.a. med bankpakke II ønskede at imødegå, bundede dels i bankernes tab i kølvandet på den finansielle krise, og de deraf afledte ændringer i retning af mere restriktiv udlånspraksis i sig selv, men også i skærpede krav fra myndighedernes side til penge- og realkreditinstitutternes solvens. Solvenskravene indebærer, at det enkelte selskab udover krav til minimumskapital skal have en vis solvensdækning, således at det til enhver tid har kapital nok til at kunne opfylde kreditorernes krav.

Udvikling i udlån og udlånsrenter til erhverv

Hvordan har penge- og realkreditinstitutternes udlån og udlånsrenter til erhverv så udviklet sig de senere år? Som nedenstående figur illustrerer, er penge- og realkreditinstitutternes samlede udlån til erhverv steget betydeligt i perioden.

Pengeinstitutternes beholdning af udlån til erhverv var stigende frem til 2009, mens det i perioden derefter er faldet og synes at have stabiliseret sig på 350 mia. kr. i de senere år. Stabiliseringen falder sammen med, at pengeinstitutterne nu taber mindre på deres udlån end de gjorde i årene efter 2009. Udlånet var på 350 mia. kr. i januar 2014 og på 340 mia. kr. i januar 2015. Realkreditinstitutternes udlån til erhverv har til gengæld været støt stigende i hele perioden. Udlånet var på 650 mia. kr. i januar 2014 og på 676 mia. kr. i januar 2015. Udlånsrenten for både penge- og realkreditinstitutter var lavere i 2014 end 2007 og 2010.

Figur 2 Penge- og realkreditinstitutternes udlån og udlånsrente til erhverv (januar og juli)

Kilde: Danmarks Nationalbank. Udlån er i nominelle værdier. For realkreditinstitutter vises den effektive rente inkl. bidragssats på udestående forretninger (kun nominallån) til ikke-finansielle erhverv.

Flere søgte finansiering i 2010, færre opnåede lån fuldt ud

Danmarks Statistik gennemførte i 2012 en undersøgelse af små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i kalenderåret 2007 og 2010, som bl.a. viste følgende:

- Der var væsentligt flere firmaer, der søgte finansiering i 2010 end i 2007.
- Stigningen gjaldt på tværs af alle brancher og ligeledes på tværs af finansieringsformer, dvs. både lånefinansiering, egenkapitalfinansiering og andre former for finansiering.
- Der var betydeligt færre, der opnåede det søgte lån fuldt ud – især i banker og sparekasser.

Ny undersøgelse opdaterer viden om adgang til finansiering

Ud fra et ønske om nye, opdaterede oplysninger om situationen og udviklingen gennemførte Danmarks Statistik i foråret 2015 – med medfinansiering fra Erhvervs- og Vækstministeriet – endnu en undersøgelse af de små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i Danmark. Det er resultaterne af denne undersøgelse, der formidles i det følgende.

Boks 1 Om undersøgelserne

De to undersøgelser er gennemført for hhv. 2007, 2010 og 2014 ved spørgeskema til en stikprøve blandt private firmaer inden for markedsmæssige erhverv og udvalgte brancher.

Undersøgelsesresultaterne er fordelt på branche- og størrelsesgrupper samt på vækst-kategorier, hvor firmaerne opdeles i vækstiværksættere, højvækstvirksomheder og øvrige virksomheder (se boks 2).

En mere detaljeret beskrivelse af undersøgelserne findes bagerst i denne publikation.

Læseren gøres opmærksom på, at der anvendes skiftende procentgrundlag i publikationen. Der redegøres eksempelvis for andelen af firmaer, der søgte lånefinansiering, og efterfølgende for andelen af de lånesøgende firmaer, der søgte lån fra en bestemt lånekilde.

2. Søgt finansiering

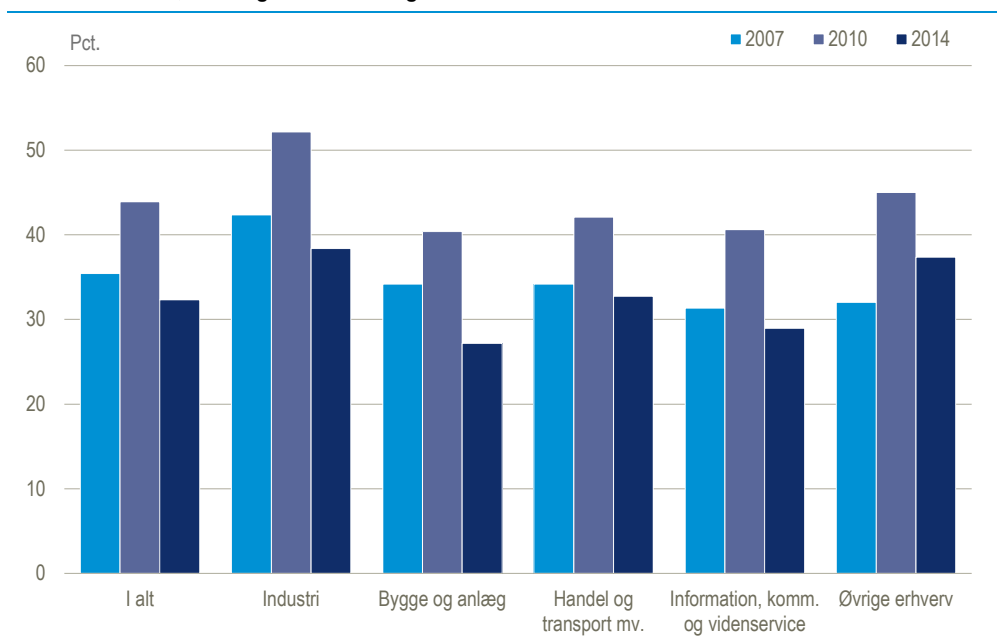
2.1 Hvor mange firmaer søgte finansiering?

Færre firmaer søgte finansiering i 2014

Næsten en tredjedel eller 32 pct. af de små og mellemstore firmaer med 5 til 249 ansatte søgte finansiering i 2014. Det er betydeligt færre end i 2010, hvor næsten hvert andet firma søgte finansiering i kølvandet på finanskrisen, og faktisk også en lavere andel end de 35 pct., der i 2007 søgte finansiering.

Mønstret med en betydelig stigning i 2010 og en markant lavere andel i 2014 ses på tværs af samtlige brancher. Den største ændring (i procentpoint) i 2014 sammenholdt med 2010 var blandt firmaerne inden for industri, hvor andelen, der søgte finansiering, faldt fra 52 til 38 pct. Sammenlignet med de andre brancher var der i alle tre perioder flest virksomheder inden for industri, der søgte finansiering. Også inden for bygge og anlæg var der et stort fald fra 40 pct. i 2010 til 27 pct. i 2014.

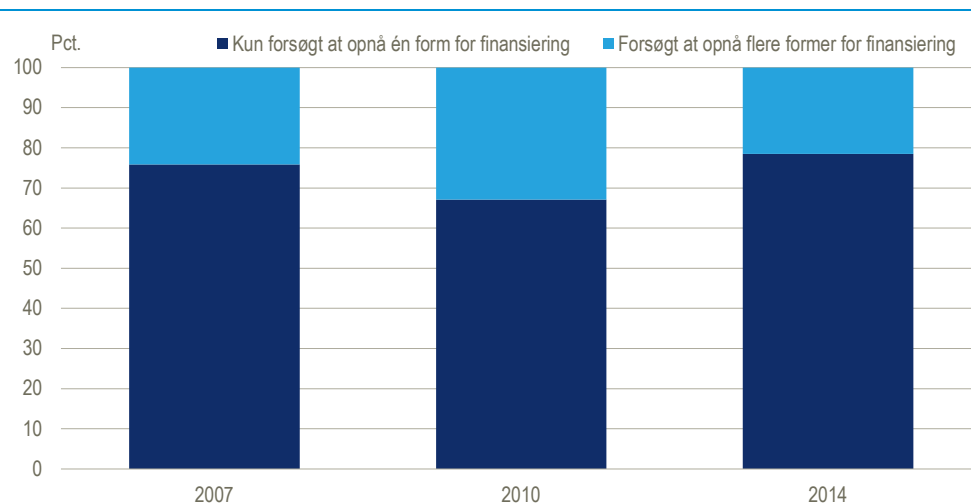
Figur 3 Andel af firmaer, der søgte finansiering

Flere søgte kun én form for finansiering

I 2014 faldt andelen, der søgte finansiering (jf. ovenfor), og samtidig var der en større andel af de finansieringssøgende firmaer, der kun søgte én finansieringsform. Sagt med andre ord var der i 2010 en betydeligt større andel af de finansieringssøgende firmaer, der søgte mere end en form for finansiering, både i forhold til 2014 men også i forhold til 2007. Dette skal ses i lyset dels af et mere udbredt behov for kapitaltilførsel i 2010, dels den kendsgerning at det for virksomhederne var betydeligt sværere at opnå den søgte finansiering i den periode.

Figur 4 Andel af firmaer, der søgte finansiering

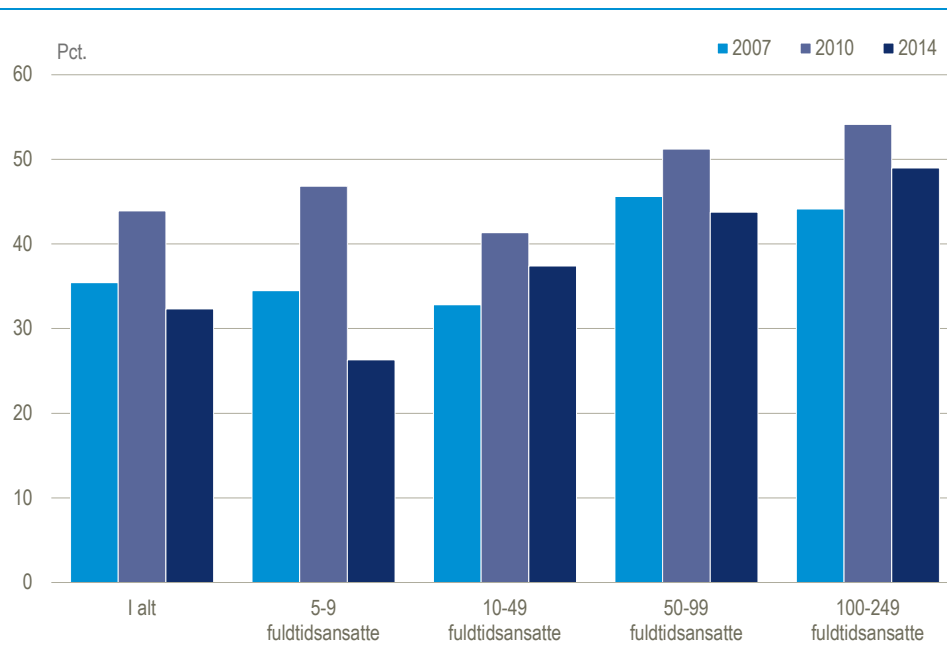
Firmastørrelse og finansiering

Et firmas størrelse er et af flere forhold, der kan være af betydning for såvel behovet for finansiering som for mulighederne for at få opfyldt et sådant behov. Der har i de seneste års debat om firmaers adgang til finansiering, både i Danmark og i andre lande, været udtrykt bekymring for især de mindre virksomheders muligheder for at opnå finansiering. Dette er en af årsagerne til, at undersøgelserne om adgang til finansiering fokuserer på de små og mellemstore virksomheder.

Faldende andel især blandt de mindste firmaer

Mønstret med en betydelig stigning i 2010 og en markant lavere andel i 2014 ses også på tværs af størrelsesgrupper, dog faldt andelen blandt de mindste firmaer med 5-9 ansatte markant mere end for de lidt større firmaer. Det var også i denne gruppe, at andelen, der søgte at opnå finansiering, steg mest fra 2007 til 2010, nemlig fra 34 til 47 pct. Det var dog blandt de største firmaer, dvs. med 100-249 ansatte, at flest firmaer søgte at opnå finansiering i både 2010 og 2014.

Figur 5 Andel af firmaer, der søgte finansiering efter størrelsesgruppe

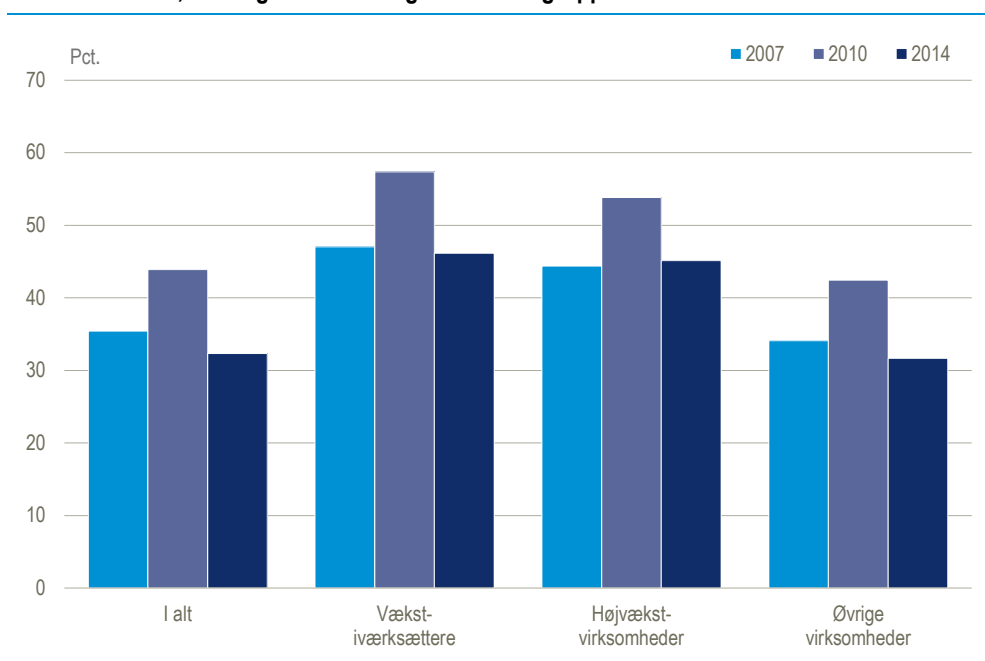

**Vækstiværksættere og
højvækstvirksomheder**

Iværksætteri og skabelsen af nye firmaer og arbejdspladser har længe været højt på den erhvervspolitiske dagsorden, og med de seneste års økonomiske udvikling er interessen for nye firmaer og deres vækstbetingelser ikke blevet mindre. Det samme gælder for de firmaer, der måske ikke er helt så nye, men som klarer sig bedre end gennemsnittet, hvad angår firmaernes vækst. Derfor har undersøgelserne om små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering fra udgangspunktet haft til hensigt specifikt at belyse adgangen til finansiering for de såkaldte vækstiværksættere og højvækstvirksomheder (se boks 2).

**Fald på tværs af
vækstgrupper**

Sammenligner man vækstiværksætterne og højvækstvirksomhederne med de øvrige firmaer, var der i alle tre perioder betydelig forskel på den andel, der søgte finansiering. Det er, ikke uventet, det samme mønster med stigende andel i 2010 og faldende i 2014, der gør sig gældende for alle tre vækstgrupper. Andelen af vækstiværksættere, der søgte finansiering, var højere end for de to andre grupper i alle tre perioder, særligt i 2010, og i 2014 var det næsten hvert andet vækstiværksætter-firma, der søgte finansiering. Andelen af højvækstvirksomheder, der søgte finansiering, ligger dog i alle tre perioder ganske tæt på andelen blandt vækstiværksættere. Det indikerer, at kapitaltilførsel er et centralt punkt for de virksomheder, der er eller har været i et intensivt vækstforløb.

Figur 6 Andel af firmaer, der søgte finansiering efter vækstgrupper**Begrænset antal
vækstiværksættere**

Selvom der i tilrettelæggelsen af de to undersøgelser er taget højde for at medtage så mange vækstiværksættere i undersøgelserne som muligt, er der tale om et begrænset antal i begge undersøgelser. I faktiske tal indgik besvarelser fra 77 vækstiværksættere i den første undersøgelse, hhv. 66 i den nyeste. Det indebærer, at resultaterne skal behandles med forsigtighed, ligesom det desværre også lægger visse begrænsninger grundet usikkerhed og diskretioneringshensyn på mulighederne for at lave mere detaljerede analyser heraf. Det kan bemærkes, at problemstillingen med et lavt antal vækstiværksættere er kendt fra andre statistiske analyser og således ikke er specifik for undersøgelserne relateret til adgang til finansiering.

Boks 2 **Vækstiværksættere og højvækstvirksomheder**

Vækstiværksættere er nye firmaer, der lever op til en række kriterier relateret til en treårig vækstperiode i årene efter, at de blev dannet. Mere specifikt er vækstiværksættere for år 2013 således firmaer, der var reelt nye i erhvervsdemografisk forstand i årene 2008 eller 2009, og som ved begyndelsen af vækstperioden i 2010 havde 5 eller flere ansatte. Herudover kræves det, at firmaet havde en gennemsnitlig vækst på min. 20 pct. årligt i antallet af ansatte i vækstperioden 2010-2013, svarende til en samlet vækst på 72,8 pct. over den treårige periode.

Højvækstvirksomheder er firmaer, der ikke var reelt nye i 2008 eller 2009, men som i øvrigt lever op til de samme vækstkræfter.

Den nedre grænse på 5 eller flere ansatte i begyndelsen af vækstperioden er lavere end de 10, der normalt anvendes internationalt, idet en så relativt høj størrelsmæssig grænse ikke er anset som anvendelig i en dansk erhvervmæssig sammenhæng. Minimumsgrænsen vedrørende ansatte anvendes ud fra den betragtning, at små virksomheder med høj procentvis – men i absolutte tal lille – vækst ikke skal kategoriseres som vækstiværksættere.

Grupperne i de to undersøgelser er ikke direkte sammenfaldende med de endelige "årgange" vækstiværksættere og højvækstvirksomheder, idet der her er anvendt en række yderligere kriterier til fastlæggelse af populationerne, eksempelvis branchemæssige afgrænsninger. Hertil kommer, at der ved dannelse af populationer og stikprøver endnu ikke forelå de årlige opgørelser for firmaernes aktivitet, herunder beskæftigelse, der sædvanligvis anvendes.

Anm.: Der henvises til definition i Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (2007 ed.)

2.2 Hvilke former for finansiering søgte virksomhederne?

Tre former for finansiering

Der skelnes i undersøgelserne mellem tre former for finansiering. *Lånefinansiering* er gæld, der skal tilbagebetales, og omfatter eksempelvis lån fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter, finansieringsselskaber eller fra firmaets ejere. Lånefinansiering omfatter ikke overtræk og brug af kassekredit, der indgår under andre former for finansiering. *Egenkapitalfinansiering* er finansieringsmidler eller andre værdier, der gives til gengæld for ejerskab i firmaet. *Andre former for finansiering* omfatter bl.a. leasing, overtræk og kassekredit, handelskredit, mv.

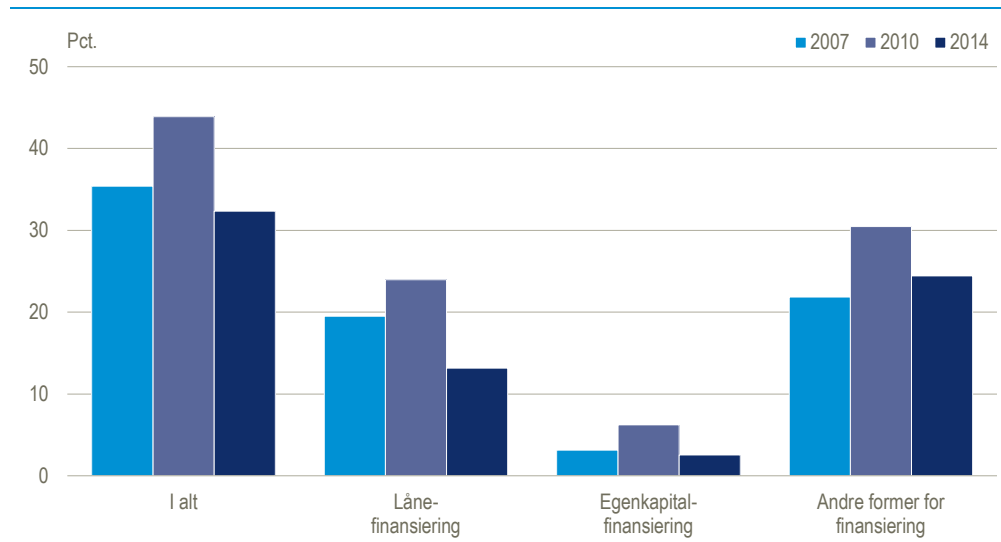
Fald ses især i lånefinansiering

I 2010 var der øget søgning på alle tre finansieringsformer. 24 pct. søgte lånefinansiering mod små 20 pct. i 2007. 30 pct. søgte andre former for finansiering, mod 22 pct. i 2007. Andelen af firmaer, der søgte egenkapitalfinansiering, steg fra 3 til 6 pct.

I 2014 var andelen betydeligt lavere for alle tre finansieringsformer. Mest udpræget faldt andelen, der søgte lånefinansiering, til blot 13 pct., hvilket er langt under niveauet i 2007. Andelen af firmaer, der søgte at opnå andre former for finansiering end låne- og egenkapitalfinansiering, faldt fra 30 pct. i 2010 til 24 pct. i 2014. De mest udbredte andre former for finansiering er overtræk, kassekredit og leasing.

Faldet i andelen af firmaer, der søgte at opnå finansiering i 2014, skal bl.a. ses i lyset af den økonomiske krise i 2009 og 2010. 75 pct. af firmaerne, der *ikke* søgte lånefinansiering i 2014, begrundede dette med, at de ikke havde behov for finansiering. I 2010 angav 70 pct. manglende behov som årsag. 4 pct. begrundede det i 2014 med, at de ikke anså det for muligt at opnå lån, og 2 pct. anså det kun for muligt til for høj en rente.

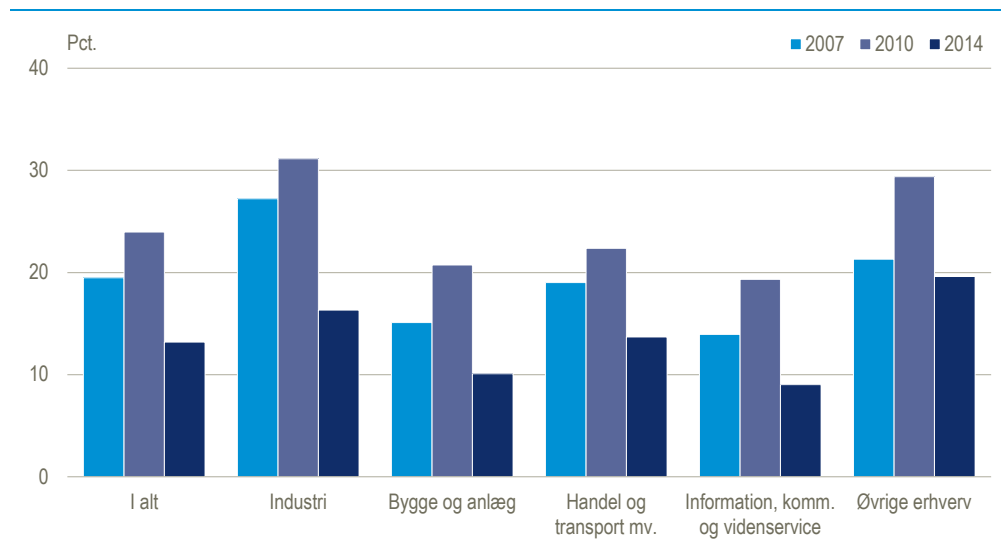
Figur 7 Andel af firmaer, der søgte finansieringsformer

I nogle brancher søgte færre end hver tiende lån

I 2010 søgte næsten hvert tredje industrifirma (31 pct.) at opnå lånefinansiering. I 2014 var denne andel faldet til 16 pct., og det samme mønster tegner sig for de øvrige branchegrupper. I nogle branchegrupper var andelen endnu lavere, såsom information, kommunikation og vidensservice, hvor færre end hver tiende søgte at opnå lånefinansiering i 2014. Inden for bygge og anlæg var andelen faldet til 10 pct.

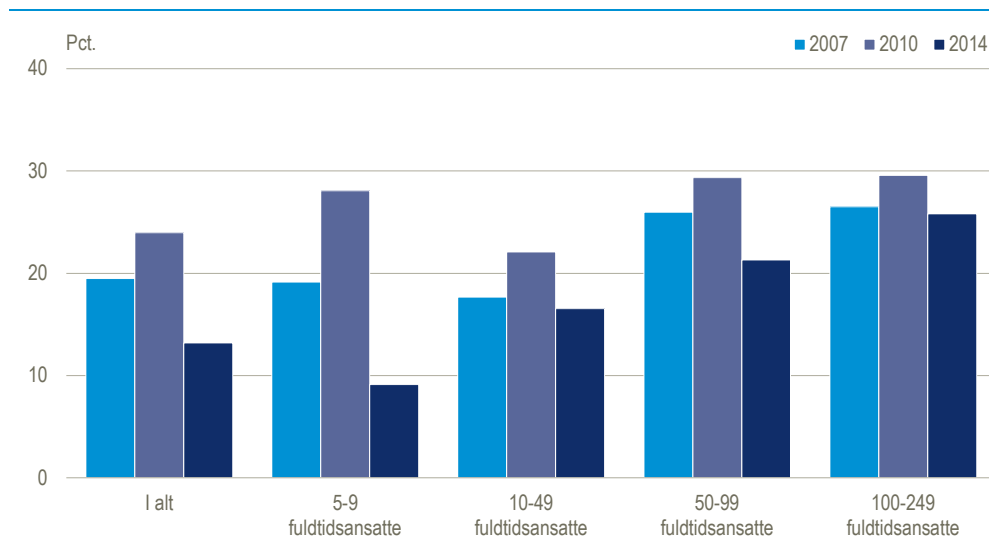
Figur 8 Andel af firmaer, der søgte lånefinansiering efter branche

Stort fald i lånesøgning blandt de mindre firmaer

Der var i 2014 en betydeligt lavere andel af firmaerne med 5-9 ansatte, der søgte at opnå lånefinansiering, end det var tilfældet de to foregående perioder. Andelen var helt nede på 9 pct., efter at være steget ganske markant fra 19 pct. i 2007 til 28 pct. i 2010. Det er blandt firmaerne med 100-249 ansatte, at andelen af lånesøgende firmaer er højest, og hvor der er mindst forskel på den mellem de tre perioder.

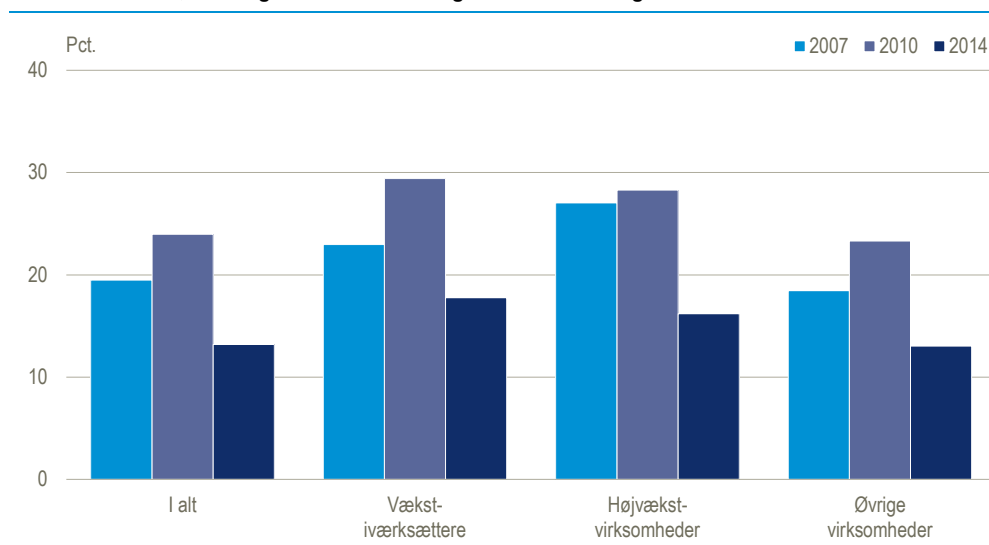
Figur 9 Andel af firmaer, der søgte lånefinansiering efter størrelsesgruppe

18 pct. af vækstiværksætterne søgte lånefinansiering

Mens 13 pct. af alle firmaer søgte lånefinansiering i 2014, var den tilsvarende andel for vækstiværksætterne 18 pct. Til sammenligning var andelen blandt højvækstvirksomheder ligeledes højere (16 pct.), mens andelen blandt de øvrige firmaer var på 13 pct. I tråd med det overordnede mønster var andelen af lånesøgende firmaer for alle tre vækstkategoriens vedkommende lavere i 2014 end 2010.

Figur 10 Andel af firmaer, der søgte lånefinansiering efter vækstkategori

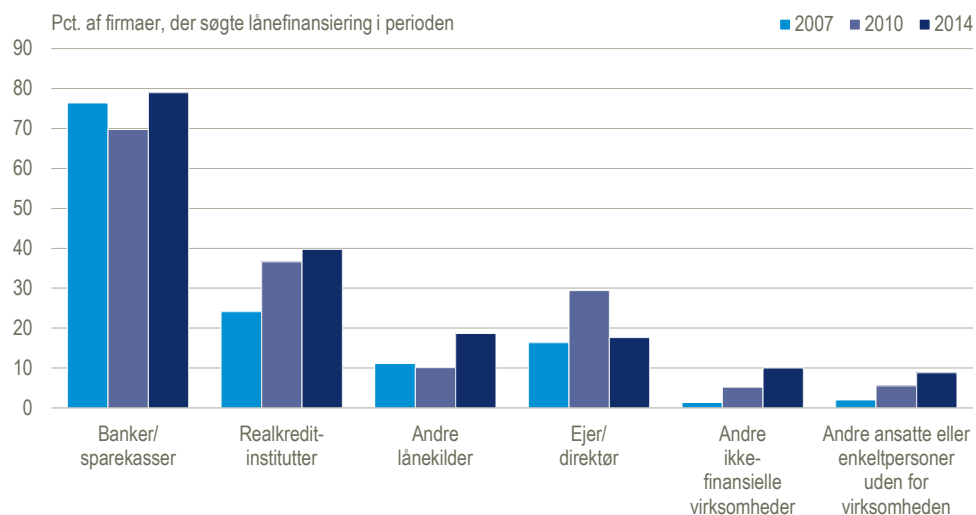
2.3 Primære finansieringskilder

De fleste søger lån i banken eller sparekassen

Banker og sparekasser er uden sammenligning den finansieringskilde, hvor langt de fleste lånesøgende firmaer søger at opnå lån. I 2014 søgte 79 pct. af firmaerne, der ønskede lånefinansiering, at opnå et lån i en bank eller sparekasse. Dette var noget højere end i 2007 og særligt 2010, hvor hhv. 76 og 70 pct. af de lånesøgende firmaer søgte lån i banker og sparekasser.

Fortsat stigende andel søger lån i realkreditinstitutter

Til sammenligning søgte fire ud af ti lån i et realkreditinstitut, en fortsat stigning fra 24 pct. i 2007 og 37 pct. i 2010. Andelen af lånesøgende firmaer, der søgte lån af den eller de eksisterende ejere eller direktører, faldt til gengæld igen i 2014, efter at næsten hvert tredje lånesøgende firma i 2010 havde søgt lån der.

Figur 11 **Andel, der søgte lån hos lånefinansieringskilder**

Anm.: I undersøgelsen for 2007 og 2010 indgik Andre ansatte samt Familie, venner og andre enkeltpersoner uden for virksomheden som selvstændige svarmuligheder. De er her lagt sammen som Andre ansatte eller enkeltpersoner uden for virksomheden.

Egenkapital søges oftest hos ejere og gennem aktieudvidelse

I 2014 var det kun 3 pct. af de små og mellemstore virksomheder, der søgte at opnå udefra kommende egenkapitalfinansiering – det samme som i 2007. Når man ser på, fra hvilke kilder firmaerne primært søgte egenkapitalfinansiering, skal tallene derfor behandles varsomt. Det synes dog klart, at firmaerne oftest søger tilførsel af ny egenkapital hos de nuværende ejere og gennem aktieudvidelse. Andelen af de egenkapital-søgende firmaer, der søgte egenkapital netop her, lå på 62-72 pct. i de tre perioder – væsentligt højere end andelen, der søgte egenkapitalfinansiering hos nogle af de andre kilder. Herudover synes der at være en stigende andel, der søger tilførsel af egenkapital fra såkaldte *business angels* og, i mindre grad, fra venture kapital selskaber. Der er dog tale om moderate andele af en i forvejen lille andel, som anført, og derfor om ret så få reelle observationer.

Andre former for finansiering

Andre former for finansiering er en relativt heterogen kategori, der omfatter bl.a. overtræk og kassekredit, leasing, fremrykket betaling og forudbetaling fra kunder samt handelskredit fra leverandører.

Boks 3

Andre former for finansiering

I undersøgelseerne er firmaerne blevet bedt om at oplyse, hvilke andre former for finansiering, der er søgt i den enkelte periode. I 2014 er der spurgt til følgende:

- Overtræk eller kassekredit
- Fremrykket betaling og forudbetaling (fra kunder)
- Handelskredit (fra leverandører)
- Leasing
- Factoring
- Eksportstøtte og anden offentlig støtte
- Andre finansieringskilder.

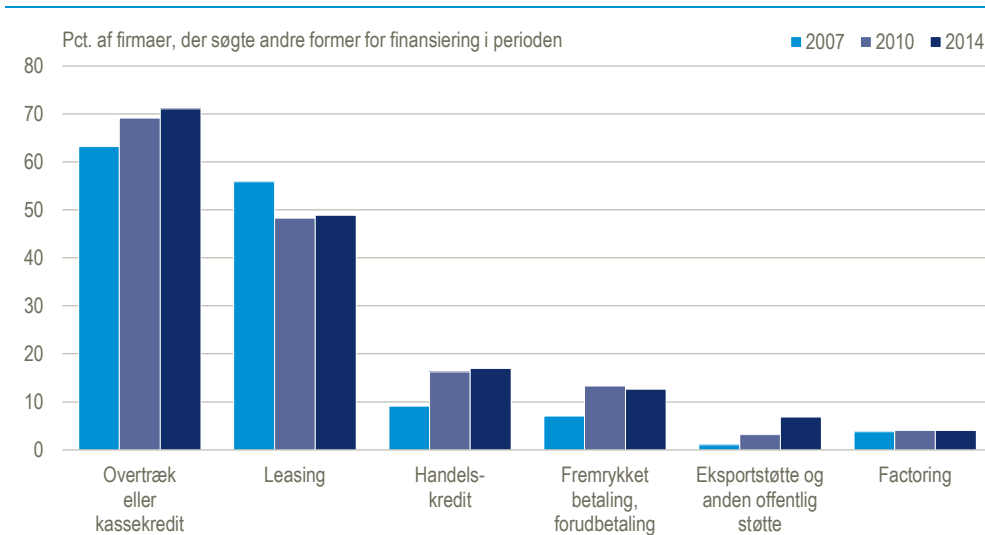
De fleste søgte overtræk og kassekredit

Hele 71 pct. af de firmaer, der søgte andre former for finansiering, søgte i 2014 mulighed for at benytte overtræk og kassekredit, der dermed var den mest søgte kilde blandt andre former for finansiering. I 2007 var andelen 63 pct., og den var i 2010 steget til 69 pct.

Hvert andet firma søgte at lease

Hvert andet firma, der søgte andre former for finansiering i 2014, søgte herudover at benytte sig af leasing. Andelen er stort set uændret i forhold til 2010, efter et fald fra 56 pct. i 2007. Andelen af firmaer, der benyttede sig af handelskredit fra firmaets leverandører og af fremrykket betaling og forudbetaling fra firmaets kunder, var ligeledes uændret i 2014 sammenholdt med fire år tidligere, i begge tilfælde efter en stigning fra 2007 til 2010.

Figur 12 **Andel, der søgte andre former for finansiering efter kilde**

Anm.: I undersøgelsen for 2007 og 2010 indgik Udenrigshandels- og eksportstøtte, Subventionerede og offentligt støttede lån, Anden offentlig støtte samt Offentlige myndigheder uden for Danmark som selvstændige svarmuligheder. De er her lagt sammen som Eksportstøtte og anden offentlig støtte.

3. Udfald af søgt finansiering

Større andel opnåede fuldt ud den søgte finansiering

En større andel af virksomhederne opnåede i 2014 den søgte finansiering fuldt ud, end tilfældet var i 2010. Det gælder for både låne- og egenkapitalfinansiering samt for andre former for finansiering. Andelen, der opnåede den søgte finansiering fuldt ud, er dog fortsat væsentligt under niveauet for 2007, dvs. før krisen, for alle tre finansieringsformer. Andelen, der ikke opnåede den søgte lånefinansiering, steg imidlertid også i 2014. Andelen var på 3 pct. i 2007, 12 pct. i 2010, og steg til 14 pct. i 2014.

Tabel 1 Forsøg på at opnå finansiering samt udfald efter finansieringsform

	Låne-finansiering			Egenkapital-finansiering			Andre former for finansiering		
	2007	2010	2014	2007	2010	2014	2007	2010	2014
	pct. af alle firmaer								
Søgte finansieringsform ...	19	24	13	3	6	3	22	30	24
	pct. af firmaer, der søgte finansieringsformen								
Udfald af søgt finansiering:									
- Fuldt opnået	92	69	72	90	72	72	95	80	88
- Delvist opnået	5	19	14	5	16	16	4	17	10
- Ikke opnået	3	12	14	5	12	12	0	3	2

Fuldt, delvist eller ikke opnået

Der skelnes i undersøgelserne mellem fuldt opnået, delvist opnået og ikke opnået finansiering. Ved *fuldt opnået* blev det ønskede beløb opnået på de ønskede betingelser. Ved *delvist opnået* finansiering forstås, at det ønskede beløb og/eller de ønskede betingelser ikke blev opnået. Ved *ikke opnået* blev den søgte finansiering ikke opnået. Undersøgelserne indeholder ikke oplysninger om størrelsen på det lån eller den tilførsel af egenkapital eller anden form for kapital, som den enkelte virksomhed har forsøgt og evt. er lykkedes med at opnå.

Det bedste udfald tæller

I analysen af udfaldet af firmaernes forsøg på at opnå finansiering behandles udfaldsmulighederne som gensidigt udelukkende, og det er kort sagt det bedste udfald, der tæller. En virksomhed kan eksempelvis godt have gået forgæves til en eller flere lånekilder i sin søgen efter lån, men hvis det er lykkedes virksomheden at opnå et lån fuldt ud fra en anden kilde, indgår virksomheden under *fuldt opnået*.

Flere søgte forgæves lån i realkreditinstituttet

Banker og sparekasser fortsat den oftest benyttede kilde til lånefinansiering, men en stadig større andel af de lånesøgende firmaer søger lån i realkreditinstitutterne. Blandt de sidstnævnte faldt andelen, der fuldt opnåede det søgte lån, fra 60 pct. i 2010 til 50 pct. i 2014. Andelen, der ikke opnåede det søgte lån, steg modsvarende til 38 pct. mod 24 pct. i 2010 og blot 5 pct. i 2007.

Andelen af virksomheder, der fuldt opnåede det søgte lån fra banker og sparekasser, steg fra 55 pct. i 2010 til 64 pct. i 2014. 22 pct. af de firmaer, der søgte lånefinansiering i banker og sparekasser, opnåede det ikke i 2014, hvilket er stort set uændret i forhold til 2010 og dermed fortsat betydeligt højere end i 2007.

Tabel 2 Forsøg på at opnå finansiering samt udfald. Udvalgte lånefinansieringskilder

	Banker og sparekasser			Realkredit-institutter			Ejere og direktører		
	2007	2010	2014	2007	2010	2014	2007	2010	2014
Søgte lån hos kilde	76	70	79	24	37	40	16	39	18
	pct. af lånesøgende firmaer								
	pct. af firmaer, der søgte lån hos kilde								
Udfald af søgt finansiering:									
- Fuldt opnået	91	55	64	91	60	50	87	67	59
- Delvist opnået	6	24	15	3	17	11	8	22	29
- Ikke opnået	3	21	22	5	24	38	6	11	13

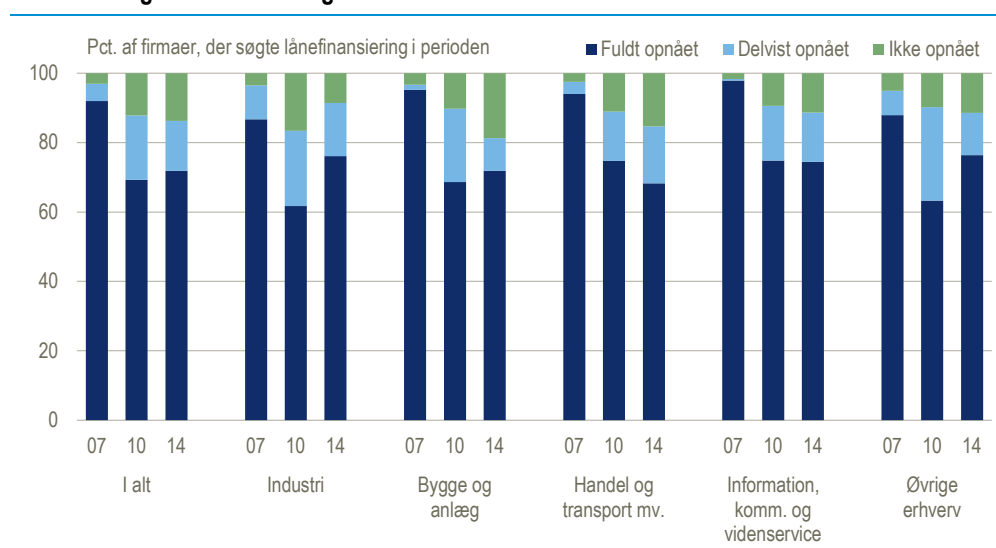
Bedring især inden for industrien

Branchemæssigt er det især inden for industrien, at andelen af de lånesøgende firmaer, der opnåede det søgte lån fuldt ud, steg fra 2010 til 2014. Andelen var på 62 pct. i 2010 og 76 pct. i 2014. Sammenlignet med de andre branchegrupper var der også færrest blandt de lånesøgende firmaer inden for industrien, der *ikke* opnåede lånefinansiering. Bygge og anlæg var omvendt den branchegruppe, hvor *flest* lånesøgende ikke opnåede lånefinansiering i 2014.

Ikke tilbagevenden til 2007 tilstande

Der er dog ikke for nogen af branchegrupperne tale om en tilbagevenden til forholdene fra 2007, hvor en meget stor del af de lånesøgende firmaer fuldt opnåede den søgte lånefinansiering. I nogle branchegrupper var andelen, der opnåede lån fuldt ud, endda lavere i 2014 end i 2010. Det gælder særligt handel og transport, hvor 68 pct. af de lånesøgende opnåede lånet fuldt ud i 2014 mod 75 pct. fire år tidligere.

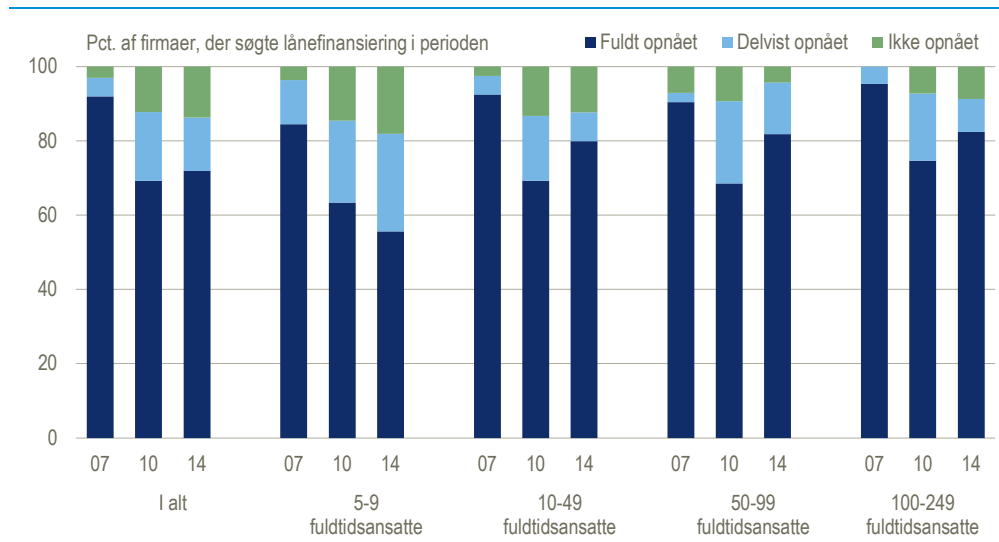
Figur 13 Udfald af søgt lånefinansiering efter branche

Flere af de mindste opnåede ikke lånefinansiering

Andelen af de mindste firmaer med 5-9 ansatte, der opnåede det søgte lån fuldt ud, er fortsat faldende. Andelen var på 85 pct. i 2007, 63 pct. i 2010 og 56 pct. i 2014. Andelen, der ikke eller kun delvist opnåede det søgte lån, er omvendt fortsat stigende og udgjorde sammenlagt 44 pct. i 2014. For de lidt større firmaer er tendensen imidlertid en anden, idet en stigende andel i alle tre grupper opnåede det søgte lån fuldt ud. Dermed var der i 2014 – i modsætning til 2010 – igen relativt stor forskel på andelen med fuldt opnået mellem de helt små virksomheder og de lidt større med mere end 10 ansatte.

Figur 14 Udfald for lånesøgende firmaer efter størrelsesgruppe

Udfald for vækst kategorier kan ikke oplyses

Grundet det lave antal vækstiværksættere, der søgte lånefinansiering i de tre perioder, vurderes fordelinger på udfald at være for usikre til at kunne oplyses.

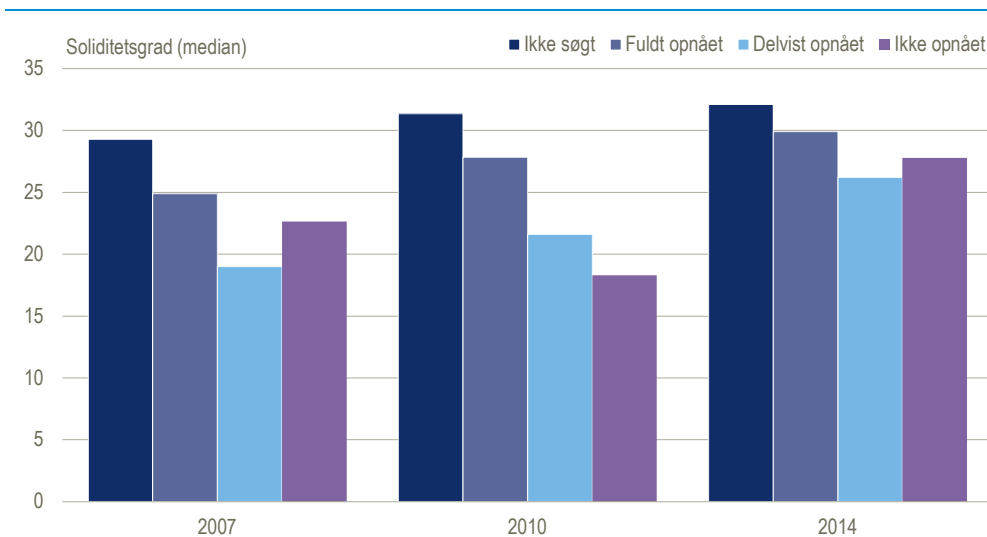
Risikoprofil, adgang og omkostninger

Udover solvenskrav og behov for re-konsolidering i penge- og realkreditinstitutterne efter tab er der flere andre forhold, der kan være afgørende for långivningen og virksomhedernes adgang til og omkostninger forbundet med lånefinansiering. De indgår i den risikoprofil, som långiver anlægger på den enkelte lånesøgende virksomhed, og som også spiller ind på det renteniveau, der tilbydes, såfremt finansiering i det hele taget kommer på tale. En sådan risikoprofil har især afsæt i virksomhedens økonomiske situation og robusthed, såsom virksomhedens indtjeningsevne såvel historisk som fremadrettet samt kapitaltilpasningsevnen og forholdene mellem virksomhedens aktuelle gældsætning, egenkapital og aktiver. Herudover peges der i debatten løbende på, at virksomhedens geografiske placering også kan være afgørende i forhold til, om virksomheden kan opnå lån og på hvilke betingelser.

Virksomhedens soliditetsgrad er vigtig

Virksomhedens soliditetsgrad er af signifikant betydning i forhold til udfaldet af at søge lånefinansiering, og det er især tydeligt i 2010, altså umiddelbart efter finanskrisen. Soliditetsgraden er et udtryk for en virksomheds egenkapital sammenholdt med den samlede balance og siger derfor noget om, hvor solid en virksomhed er. Medianværdien for virksomheder, der *ikke* søgte lånefinansiering, var i alle tre perioder højere end for de øvrige virksomheder, hvilket hænger godt sammen med, at disse virksomheder generelt må antages at have et mindre behov for kapitaltilførsel. Soliditetsgraden er endvidere højere for de virksomheder, der søgte og fuldt opnåede lånefinansiering, end den er for virksomheder, der oplevede ikke eller kun delvist at opnå det søgte lån.

Figur 15 Soliditetsgrad og udfald af søgt lånefinansiering

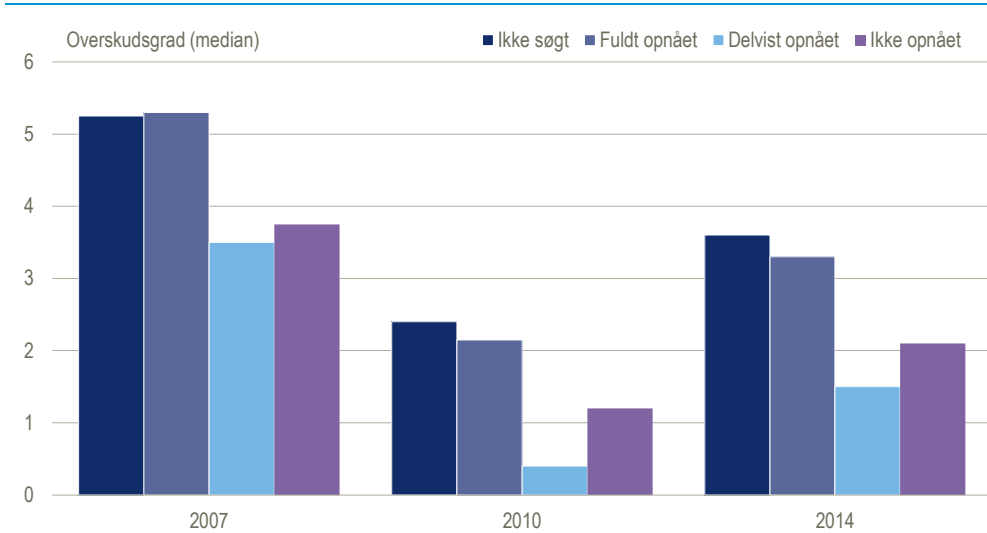

Anm.: Survey data koblet med Regnskabsstatistik for private byerhverv året før den enkelte låneperiode. For 2010 er oplysninger taget fra Regnskabsstatistikken for 2009. Branchemæssigt dækker Regnskabsstatistikken ikke alle virksomheder i undersøgelse om adgang til finansiering. Det drejer sig primært om virksomheder inden for forsyning og busdrift. Værdier er beregnet for alle virksomheder med undtagelse af enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber (I/S).

Overskudsgraden er også vigtig

Virksomhedens overskudsgrad ser også ud til at spille en rolle. Overskudsgraden er et udtryk for en virksomheds ordinære resultat sammenholdt med den samlede omsætning og siger derfor noget om virksomhedens evne til at tjene penge på driften. Medianværdien for virksomheder, der *ikke* søgte lånefinansiering, eller som fuldt opnåede den søgte lånefinansiering, var i alle tre perioder højere end for de virksomheder, der oplevede ikke eller kun delvist at opnå det søgte lån.

Figur 16 Overskudsgrad og udfald af søgt lånefinansiering

Anm.: Se note til figur 15.

Umiddelbart ikke tegn på forskel på yderområder og resten af landet

Hvad angår virksomhedernes geografisk placering, er der flere måde at lave en opdeling inden for landets grænser. Virksomhederne er her opdelt i to grupper – yderområder og resten af landet – som beskrevet i boks 4 nedenfor. Umiddelbart viser resultaterne fra undersøgelse ikke betydelige forskelle på adgangen til finansiering for virksomheder beliggende i yderområder og resten af landet. Andelen, der søgte lånefinansiering i 2014, er identisk for de to grupper. Og blandt de lånesøgende virksomheder er andelen med fuldt opnået lånefinansiering ret ensartet for de to grupper i alle tre perioder. Det samme gælder dermed for andelen med delvist eller ikke opnået. Den største forskel findes således umiddelbart i andelen, der søgte lånefinansiering i 2007 og 2010, hvor der blandt virksomhed-

erne i yderområderne sammenholdt med virksomhederne i resten af landet var færre, der søgte lånefinansiering i 2007, men betydeligt flere i 2010.

Tabel 3 Forsøg på at opnå lånefinansiering samt udfald efter geografisk placering

	I alt			Yderområder			Resten af landet		
	2007	2010	2014	2007	2010	2014	2007	2010	2014
	pct. af alle firmaer								
Søgte lånefinansiering	19	24	13	17	26	13	20	23	13
	pct. af firmaer, der søgte lånefinansiering								
Udfald af søgt finansiering:									
- Fuldt opnået	92	69	72	92	70	70	92	69	72
- Delvist opnået	5	19	14	8	18	18	5	19	13
- Ikke opnået	3	12	14	0	12	11	3	12	14

Sammenhæng mellem finansiering og geografi bør undersøges nærmere

Men måske er placering i yderområder alligevel relevant. Vi har foretaget en logistisk regressionsanalyse, hvor modellen tager højde for interaktion mellem virksomhedens størrelse (beskæftigelse), omsætning, soliditetsgrad og geografisk placering i yderområder/resten af landet. Analysen indikerer, at en god soliditetsgrad spiller en større rolle for muligheden for at opnå lånefinansiering fuldt ud i yderområderne, end det er tilfældet i resten af landet.

Det skal understreges, at analysen er baseret på et datagrundlag, hvor der i flere tilfælde er et relativt begrænset antal virksomheder i den enkelte tabelcelle – fx virksomheder med ikke opnået lånefinansiering i yderområder i et givent år – og derfor er resultaterne af analysen ikke præsenteret her, da de skal tages med forbehold. For at undersøge sammenhængen nærmere og søge at nå mere håndfaste konklusioner, er det nødvendigt med et datagrundlag, hvor et større antal observationer i især yderområderne er sikret. Der har, som nævnt, været lagt vægt på branche, størrelse og vækstkategorier i designet af spørgeskema-undersøgelserne.

Boks 4 Yderområder

Danmark kan opdeles på mange andre måder end ved de gældende regioner og kommuner, se bl.a. den nylige Vismandsrapport fra Økonomisk Råd, *Dansk Økonomi, forår 2015*, der har fokus på yderområderne i Danmark (boks IV.1, side 236).

I nærværende analyse er følgende kommuner grupperet som "yderområde": Bornholm, Frederikshavn, Guldborgsund, Hjørring, Jammerbugt, Langeland, Lolland, Læsø, Morsø, Norddjurs, Odsherred, Samsø, Skive, Slagelse, Struer, Svendborg, Sønderborg, Thisted, Tønder, Vesthimmerlands, Vordingborg samt Ærø.

Disse kommuner opfylder to kriterier:

- 1) Kommunens erhvervsindkomst pr. indbygger er under 90 pct. af landsgennemsnittet (gennemsnit over seneste 3 år).
- 2) Der er mere end en halv times kørsel til en større by, hvor en større by er defineret ved at have mere end 45.000 indbyggere (Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg, Esbjerg, Randers, Kolding, Horsens, Vejle, Roskilde, Herning og Helsingør).

4. Om undersøgelserne

<i>Tre perioder i to undersøgelser</i>	Resultaterne stammer fra to undersøgelser, hvor den første undersøgelse for 2007 og 2010 blev gennemført med medfinansiering fra det daværende Økonomi- og Erhvervsministerie. Den nyeste undersøgelse for 2014 er gennemført med medfinansiering fra Erhvervs- og Vækstministeriet.
<i>Sammenlignelighed er tilstræbt</i>	Det er tilstræbt at gennemføre den nyeste undersøgelse således, at resultaterne er sammenlignelige med den foregående undersøgelse. Der er derfor ikke ændret grundlæggende i indhold af spørgeskema eller afgrænsning af population og stikprøve.
<i>Tilpasning af spørgeskema-indhold</i>	For så vidt angår de oven for beskrevne resultater er indholdet af spørgeskemaerne i de to undersøgelser kun ændret minimalt. Tilpasningen har primært været justering af enkelte svarkategorier i underspørgsmål, fx kilder til andre former for finansiering. Der er gjort opmærksom på ændringer i svarkategorier i noter til figurer, hvor dette er relevant.
<i>Afgrænsning af population og stikprøve</i>	Undersøgelserne om små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering er gennemført som lovpligtige spørgeskemaundersøgelser blandt private firmaer inden for markedsmæssige erhverv og udvalgte brancher (DB07 21-grupperingerne C, F, G, H, I, J, L, M, N; i 2014 indgik også et mindre antal firmaer inden for grupperingerne B, D og E). Derudover skulle firmaerne i den nyeste undersøgelse have mellem 5 og 249 ansatte i 2010 samt 5 eller flere ansatte ultimo 2013 (samme kriterier men for 2005 og 2009 i den første undersøgelse). Firmaerne skulle endvidere være aktive ved fastlæggelse af population og stikprøve i november 2014 (marts 2010 i den første undersøgelse). Resultaterne er baseret på 2.000 besvarelser repræsenterende 11.640 firmaer, der ikke var ejet af et andet firma, i 2014 (2.265 besvarelser repræsenterende 13.990 firmaer i den første undersøgelse). Der er i opregningen anvendt kalibrerede vægte baseret på omsætning og antal firmaer inden for branche- og størrelsesgrupper samt vækst kategorier (vækstiværksættere, højvækstvirksomheder og øvrige virksomheder).
<i>Perioder dækket af undersøgelserne</i>	Den første undersøgelse om små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering dækkede to perioder i samme undersøgelse - kalenderåret 2007 samt perioden fra medio 2009 til medio 2010 - idet det blev anset for væsentligt at kunne belyse en eventuel udvikling i forholdene omkring adgang til finansiering. I nærværende publikation betegnes sidstnævnte periode som 2010, for så vidt angår undersøgelsens resultater. I den nyeste undersøgelse er virksomhederne spurgt til perioden 2014. Dataindsamling er foretaget i perioden ultimo november 2014 til marts 2015.

Temapublikationer fra Danmarks Statistik

- 2014 Nationalregnskab og offentlige finanser ESA 2010 – Hovedrevision 2014
71 sider, 90 kr. TemaPubl 2014:2
Jordbruget i Danmark
41 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2014:1
- 2013 Befolkningens løn
100 sider, 120 kr., TemaPubl 2013:4
Industrien udvikling 2000-2012
73 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2013:3
Grønne nationalregnskaber og det grønne BNP
140 sider, 165 kr., TemaPubl 2013:2
ADAM – a model of the Danish economy
265 sider, 320 kr., TemaPubl 2013:1
- 2012 65+. Et portræt af de ældres liv, arbejdsliv og sociale situation
119 sider, 140 kr., TemaPubl 2012:3
Levevilkår, Tema: Måling af fattigdom
76 sider, 90,- kr., TemaPubl 2012:2
ADAM – en model af dansk økonomi
256 sider, 300 kr., TemaPubl 2012:1
- 2011 Forskning, udvikling og innovation i erhvervslivet - Kvalitetshåndbog
101 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2011:9
Forskning og udvikling i den offentlige sektor - Kvalitetshåndbog
56 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2011:8
Kvinder & Mænd 2011
91 sider, 100 kr., TemaPubl 2011:7
Offentlig forsørgede, 16-64-årige
92 sider, 105 kr., TemaPubl 2011:6
Offentlig produktion og produktivitet, 2002-2009
76 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2011:5
General Government Output and Productivity, 2002-2009
78 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2011:4
Lønstatistik - metode og nye begreber,
107 sider, 120 kr., TemaPubl 2011:3
Offentlig produktion og produktivitet, 2001-2008
71 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2011:2
General Government Output and Productivity, 2001-2008
74 sider, kun som netpublikation, TemaPubl 2011:1
- 2010 Små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering
48 sider, 55 kr. TemaPubl. 2010:1
- 2009 Dødelighed og erhverv 1996-2005
95 sider, 100 kr. TemaPubl 2009:4
Greenhouse Gas Emissions from the Danish Economy
70 sider, kun som net-publikation, TemaPubl 2009:3
Arbejdsløshed - ny analyse af ledighedsforløb
58 sider, 65 kr., TemaPubl 2009:2
Productivity and Quality of the Public Sector
67 sider, kun som net-publikation, TemaPubl 2009:1